

Dr. Nagy Andor: Média az élet három harmadában

Jelentős ismeretek és tudás birtokába jutottam, amikor az elmúlt években alaposan megismerhettem a neves szerző „Médiapedagógia” (a gyermekekről és ifjakról); a „Média andragógia” (a felnőttekről) és a „Média gerontagógia” (idősekről, öregekről) szóló értékes könyveit. A könyveket tanulmányozva arra gondoltam, és most is arra gondolok, jó lenne, ha a média professzorának kutatási eredményeit a pedagógusok és általuk a szülők is megismernék. Az új könyv tömör bemutatásával erre a megismerésre kívánok ösztönözni minden pedagógust és a média iránt érdeklődő szakembert, s nem csak szakembert.

Az új (2010-ben megjelent) könyv a korábbi, egymással szoros összefüggésben lévő, három könyv lényegét és az oly fontos újabb kutatási eredményeket összegzi. A könyv tartalma rendkívül gazdag és kiválóan felépített munka. Jó áttekinthetősége és olvashatósága minden téma iránt érdeklődőt segít abban, hogy megértse a médiával kapcsolatos, a mindennapi életben gyakran használt fogalmakat. Így például a kommunikáció, a tömegkommunikáció fogalmait.

A könyv első fejezetében, a média pedagógiájáról szólva, a szerző tudományos alapos-sággal mutatja be a média történetének jelentősebb állomásait, a Gutenberg-galaxistól a számíterekig. Közben az iskolatévéről, a videóról, a DVD-ről, az internet „szolgáltatásairól” ad alapos tájékoztatást. Rendkívül érdekesnek tartjuk a médiadimenziókról (idő, -tér, -tömeg-dimenziók) írt részt.

Pedagógiai szempontból a legfontosabbak a média funkcióiról (pl. informálás, szórakoztatás, értékteremtés, műveltségközvetítés) írtak. Különösen tanulságosak a média személyiség-alakító szerepéről, vélt és valós veszélyeiről, a médiaismeret oktatásáról, a médiával való tudatos együttélésre nevelésről összegzett ismeretek. Csak remélni lehet, hogy a leírtakról a 6-18 éveseket nevelő pedagógusok többsége pontos tájékozottsággal rendelkezik, vagy pontos tájékozottságot szerez. Nem lehet kellően hangsúlyozni, hogy a pedagógusok és a szülők párbeszéde során e könyv tartalmáról sokszor kell-kellene tanácskozni. (L. ehhez még dr. Füle Sándor (2002): „Párbeszéd a szülők és a pedagógusok között” c. könyvét. Ez a könyv a kandidátusi értekezés alapján készült.)

A könyv második fejezete a szerző média andragógiai kutatási eredményeit foglalja össze. Elismeréssel emelhető ki, hogy dr. Nagy Andor professzor a média pedagógia és a média andragógia kapcsolódásait rendkívül világosan tárja fel. Ebben a részben is először a kapcsolódó fogalmak értelmezésével találkozunk. Különösen értékes a felnőttek életkori sajátosságairól írt rész. Itt a szerző feltárja, hogy például a felnőtt képes optimális erőfeszítéssel dolgozni, tanulni, művelődni, másokról is gondoskodni. A felnőtt érdeklődik a közügyek iránt, céltudatos, előrelátó, érdek által vezérelt, élettapasztalatokkal rendelkezik. A sajátosságok teljessége (amelyet a könyv tartalmaz) egyértelműen befolyásolja a felnőttek és a média kapcsolatát. Erről a szerző minden olvasóját meggyőzi.

Az új könyv értékét az is növeli, hogy az értékteremtés, az értékközvetítés és a média kapcsolatát mutatja be világosan. Az is jelentős, hogy a szerző a család médiában, például a televízióban való megjelenítésének kérdéseit rendkívül konkrétan tárgyalja. A kábítószerelés, az erőszak és a média kapcsolatáról leírtak is nagy figyelmet érdemelnek. Az erőszakról (amely közismerten már iskoláink egy részében fellelhető) Szent-Györgyi Albert professzor nézeteit is közli (195. lapon). Nagy figyelmet érdemel a könyvben az erőszak ábrázolásával

kapcsolatos kutatásokból kiemelt rész. Itt szó van a Katarziszelméletről; a Habitualizációs elméletről; az Inhibíciós elméletről; a Moderált hatások modelljéről; a Stimulációs elméletről; a Dupla adateffektusról, a Forгатókönyv elméletről. Nagy Andor József az erőszak ábrázolásával kapcsolatosan, kiterjedt kutatásai alapján, jeles kutatók véleményeiből is idéz. (197–202. lapokon) Ezeket a tudományos ismereteket, véleményeket kitűnően lehetne használni az iskolai erőszak megelőzése (mindenképpen erre kell törekedni), ha már szükséges, akkor tényleg megoldása érdekében.

Az értékes könyv harmadik fejezete („Média az arany életkorban – az élet harmadik harmadában” címen) a 2008. évben megjelent Média Gerontológia c. könyv lényegét összegzi. Biztos vagyok abban (mivel annak a könyvnek egyik lektora voltam), hogy a nagy olvasóközönség az itt található kutatási eredményeket ismeri a legkevésbé. Szükséges és érdemes lenne pótolni a tudásbeli hiányokat. Ezt a pótlást a most ismertetett könyv segítségével, a 203–268. lapokon található új ismeretekkel meg lehetne tenni.

Ebben a fejezetben is először az ide tartozó fogalmak pontos értelmezésével találkozunk. Nyilvánvaló, hogy az előző két fejezetben található fogalmakkal szoros az összefüggés. A különbségeket dr. Nagy Andor József az idősök életkori sajátosságaiból, tudásukból és tapasztalataikból levezetve tárgyalja. Nehezen tudjuk megállni, hogy az egész könyv értékeiről bővebben ne írjunk. Ezt korábban a már említett lektori véleményben és a könyv nagyszámú résztvevői előtt történt ünnepélyes bemutatóján, a 2008. évben is megtehettük. Erre most nincs lehetőségünk. Azt viszont kiemelhetjük, hogy a harmadik fejezetben a generációk közötti kapcsolatok és a média; az élethosszig tartó tanulás kérdései állnak a középpontban. Rendkívül értékesek és valójában újszerűek az interjúkban az idősöknek a médiáról elmondott véleményeik. A szerző az interjúkból jelentős következtetéseket von le. Így pl. a sajtó, a könyv, a rádió, a film, a televízió, az internet és az idősök kapcsolatának kérdéseire találunk fontos válaszokat.

Egy új könyvre való figyelemfelhívásunkat, tömör ismertetésünket azzal fejezzük be, hogy dr. Nagy Andor József professzor (főiskolai tanársága öt évtizedének jubileumi évében) a médiával kapcsolatos elkötelezett, jó értelemben véve „megszállott” kutatóként elért eredményeit a csodálatosan szép kiállítású, jól szerkesztett és főként kiválóan megírt színvonalas negyedik könyvével (biztosak vagyunk abban, hogy nem az utolsóval) ajándékozta meg az öt tisztelő és szerető barátait. A szerző ezt a könyvét is a magyar pedagógusok, a szülők és a téma iránt érdeklődő emberek részére készítette. Örülnénk annak, ha ezt a könyvét is sokan megismernék, hiszen gazdagodnának a benne található kutatási eredményekkel.

A 11 oldalas irodalomjegyzék a média szakemberei és a média szakos egyetemi és a főiskolai média specializációra járó hallgatók, a különböző iskolai szintereken oktató pedagógusok által kitűnően használható forrásmunka. Elismeréssel hangsúlyozzuk, hogy a neves szerző több mint kétszáz, a média és az ember kapcsolatáról szóló saját publikációja nagy értéke a magyar kultúrának és pedagógiának. A nagyszámú saját publikáció szintetizálása lehetne az újabb könyvének tárgya. A „születésre váró” újabb Nagy Andor József-könyvről is szívesen készítenénk egy bemutató ismertetést.

(Dr. Nagy Andor József: Média az élet három harmadában. Magyar Médiapedagógiai Kutatóintézet. Budapest, 2010. 280. o.)

